

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.004.06.2019

Szymon Klimko
Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2
ul. Stefana Batorego 15, 72-310 Płoty

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/101 Nadzór nad bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Stefana Batorego 15, 72-310 Płoty ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Szymon Klimko, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Płotach, od 18 sierpnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Nadzór nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 21 maja 2019 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Krzysztof Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/72/2019 z 11 kwietnia 2019 r. 2. Sławomir Żudro, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/73/2019 z 11 kwietnia 2019 r.

(akta kontroli str.1-3)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor nie zapewnił skutecznego nadzoru nad stanem technicznym urządzeń na placu zabaw. Nie ustanowił zasad prowadzenia nadzoru i nie zapewnił wykonywania zabiegów konserwacyjnych zgodnie z wymogami instrukcji użytkowania placu otrzymanej od wykonawcy. Pracownikowi, któremu powierzono obowiązki dotyczące dbałości o sprzęt Szkoły, nie przekazano ww. instrukcji, jak również nie określono zakresu sprawowania bieżącego nadzoru nad tym obiektem. Podejmowane przez niego działania ograniczały się głównie do usuwania stwierdzonych usterek. Nie zostały także podjęte działania w celu wykonania przy zestawie zabawowym nawierzchni skutecznie amortyzującej upadki, a odległość pomiędzy zamontowanymi dwoma spośród sześciu urządzeń na placu zabaw, była mniejsza od określonej w ich kartach technicznych. Powyższe zaniechania miały wpływ na pogorszenie stanu technicznego obiektu i obniżenie poziomu bezpieczeństwa jego użytkowników. W Szkole przechowywana była dokumentacja budowy oraz pozostałe dokumenty dotyczące placu zabaw. Nabyte urządzenia stanowiące wyposażenie tego obiektu, posiadały certyfikaty, o których mowa w § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴, ale na terenie placu zabaw nie umieszczono tablicy informacyjnej

¹ Dalej: Szkoła.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach.

określającej zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń, wymaganej przepisami § 31 ust. 6 tego rozporządzenia. Dyrektor przeprowadzał z wymaganą częstotliwością kontrole zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły, w tym placu zabaw, o których mowa w § 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach i z ustaleń kontroli sporządzał protokoły, lecz nie przekazywał ich kopii organowi prowadzącemu Szkołę.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Nadzór nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2017-2019 (I kw.) Szkoła zarządzała jednym obiektem małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - placem zabaw znajdującym się przy ul. Piastowej 8 w Płotach⁵. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że plac zabaw nie ma charakteru publicznego i mogą z niego korzystać tylko podopieczni Szkoły. W badanym okresie nie dokonywano likwidacji obiektów ani urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej należących do Szkoły.

(akta kontroli str. 98, 127-131)

Na terenie Szkoły przy ul. Batorego 15 znajdowała się ogólnie dostępna siłownia plenerowa stanowiąca mienie Gminy Płoty. W myśl normy PN-EN 16630 – *Wyposażenie siłowni plenerowych zainstalowane na stałe – Wymagania bezpieczeństwa i metody badań*, sprzęt siłowni plenerowych przeznaczony jest dla młodzieży lub dorosłych oraz użytkowników o wzroście powyżej 140 cm. Lokalizacja siłowni na terenie Szkoły w sąsiedztwie boiska sportowego stwarza ryzyko korzystania z niej przez dzieci o wzroście poniżej 140 cm, dla których nie jest dostosowany taki sprzęt. Dyrektor wyjaśnił, że w czasie zajęć lekcyjnych i w czasie przerw międzylekcyjnych uczniowie pozostają nieprzerwanie pod opieką nauczycieli. Na początku każdego roku szkolnego nauczyciele wychowania fizycznego przedstawiają uczniom treść regulaminu korzystania z urządzeń siłowni z położeniem nacisku na ograniczenie dostępu dla uczniów, którzy nie spełniają warunków do korzystania z tych urządzeń.

(akta kontroli str. 219)

2. Szkoła nie prowadziła ewidencji urządzeń zlokalizowanych na placu zabaw. Dyrektor wyjaśnił, że jednostka posiada dokumentację dotyczącą całego obiektu. Szkoła nabyła wyposażenie, które zgodnie z wymogami określonymi w § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, posiadało certyfikaty zgodności w zakresie spełniania wymagań bezpieczeństwa zawartych we właściwych Polskich Normach. W skład wyposażenia placu zabaw wchodziło sześć urządzeń:

- zestaw zabawowy nr kat. 8, na który został wydany producentowi certyfikat o spełnieniu wymagań bezpieczeństwa zawartych w PN-EN 1176-1:2009, PN-EN 1176-3:2009 i P-EN 1176-7:2009⁶;

⁵ Plac zabaw został wybudowany poza Programem rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA), ustanowionego decyzją Nr 55 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia „Programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA) Edycja 2018” (Dziennik Urzędowy Ministra Sportu i Turystyki poz. 92).

⁶ Certyfikat zgodności nr 51/14 wystawiony 22 kwietnia 2014 r. na zestawy na place zabaw AVIS o numerach katalogowych od 1 do 29 przez Cobrabid-BBC Biuro Badań Certyfikacji Sp. z o.o.

- dwie huštawki wagowe H3, na które został wydany producentowi certyfikat o spełnieniu wymagań bezpieczeństwa zawartych w PN-EN 1176-1:2009, PN-EN 1176-6:2009 i PN-EN 176-7:2009⁷;
- trzy urządzenia kołyszające: bujak rower (skuter B 04), bujak konik (konik B 02) i bujak kogucik (kogut B 01), na które został wydany producentowi certyfikat o spełnieniu wymagań bezpieczeństwa zawartych w PN-EN 1176-1:2009, PN-EN 1176-6:2009 i PN-EN 176-7:2009⁸

(akta kontroli str. 100-110, 119-121, 127-129)

3. Organizacja pracy jednostki uregulowana została w Statucie Szkoły uchwalonym przez Radę Pedagogiczną 1 grudnia 2017 r. Zgodnie z rozdziałem 3 *Działania szkoły w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, Szkoła dba o bezpieczeństwo uczniów i ochrania ich zdrowie od chwili wejścia ucznia na teren szkoły do momentu jej opuszczenia m.in. poprzez utrzymywanie pomieszczeń szkolnych, budynków, placów, boisk i sprzętu szkolnego w stanie pełnej sprawności i stałej czystości* (§ 14 ust. 1 pkt 9). W dziale V ustalony został zakres zadań pracowników szkoły. Dokument nie zawierał regulacji dotyczących wyznaczenia osób odpowiedzialnych za nadzór nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej⁹.

Zgodnie z zakresem czynności pracownika obsługi na stanowisku rzemieślnika – konserwatora – woźnego do jego podstawowych obowiązków należała piecza nad bezpieczeństwem budynku i całością sprzętu szkolnego oraz utrzymanie czystości na placu szkolnym, trawnikach, kwietnikach, boiskach, chodnikach i drogach dojazdowych. Ponadto doraźne usuwanie awarii, drobne naprawy wyposażenia oraz utrzymywanie czystości na placu szkolnym (trawnikach, kwietnikach, boiskach, chodnikach i drogach dojazdowych). Pracownik zatrudniony na tym stanowisku posiadał wykształcenie średnie zawodowe technik rolnik o specjalności uprawa roślin i hodowla zwierząt. Nie miał przygotowania oraz doświadczenia zawodowego związanego z budową oraz utrzymaniem obiektów budowlanych, w tym obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

(akta kontroli str. 4-94, 151-156)

Dyrektor nie ustalił zasad prowadzenia nadzoru nad placem zabaw oraz utrzymaniem go w należytym stanie technicznym i estetycznym, a także obowiązku dokumentowania podejmowanych działań, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 127-129)

4. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z przepisów art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁰, Szkoła przechowywała dokumentację budowy i powykonawczą oraz inne dokumenty dotyczące placu zabaw, w tym projekt zagospodarowania terenu, zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych,

⁷ Certyfikat zgodności nr 265/13 wydany 17 września 2013 r. na huštawkę wagową H3-AVIS przez Cobrabid-BBC Biuro Badań Certyfikacji Sp. z o.o.

⁸ Certyfikat zgodności nr 268/13 wystawiony 17 września 2013 r. przez Cobrabid-BBC Biuro Badań Certyfikacji Sp. z o.o., który obejmował urządzenia kołyszające typu B na place zabaw AVIS, w tym kogut B01, konik B02 oraz Skuter B 04.

⁹ Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996, ze zm.), statut szkoły zawiera w szczególności zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy i nauczyciela bibliotekarza, oraz innych pracowników szkoły, w tym także zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, a także sposób i formy wykonywania tych zadań dostosowane do wieku i potrzeb uczniów oraz warunków środowiskowych szkoły.

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, ze zm., dalej: Prawo budowlane.

umowę z wykonawcą, protokół dostawy, montażu i odbioru placu zabaw, certyfikaty zamontowanych urządzeń, instrukcję użytkowania, kartę gwarancyjną.

(akta kontroli str. 100-126)

5. Do czasu kontroli NIK nie prowadzono okresowych kontroli stanu technicznego obiektów małej architektury na placu zabaw, polegających na sprawdzeniu, co najmniej raz na 5 lat, stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 4 ustawy Prawo budowlane. Protokolarny odbiór wybudowanego placu zabaw został dokonany 19 sierpnia 2014 r. Pięcioletni okres jego użytkowania upłynie w sierpniu 2019 r. Dyrektor wyjaśnił, że kontrola obiektu zostanie zlecona w lipcu 2019 r.

(akta kontroli str. 97, 157-172, 108)

W myśl przepisów § 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, dyrektor, co najmniej raz w roku, zobowiązany jest do dokonania kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określenia kierunków ich poprawy. Z ustaleń kontroli sporządza się protokół, który podpisują osoby biorące w niej udział. Kopię protokołu dyrektor przekazuje organowi prowadzącemu. W latach 2017-2018, Dyrektor przeprowadzał ww. kontrole dwa razy do roku¹¹, w tym urządzeń znajdujących się na wyposażeniu placu zabaw. Ostatnia kontrola została przeprowadzona 8 lutego 2019 r.

Z ustaleń kontroli sporządzono protokoły, które podpisały osoby biorące w nich udział, lecz kopie tych protokołów nie były przekazywane organowi prowadzącemu, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 176-195)

6. Plac zabaw utrzymywany był w należytym stanie estetycznym i higieniczno-sanitarnym, natomiast dopuszczono do pogorszenia stanu technicznego urządzeń, poprzez niezapewnienie należytego i skutecznego nadzoru nad tym obiektem, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Zgodnie z treścią art. 61 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, właściciel lub zarządca obiektu budowlanego obowiązany jest utrzymywać i użytkować obiekt budowlany zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 tej ustawy, tj. w sposób zgodny z przeznaczeniem oraz utrzymywać go w należytym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności, w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-7 tej ustawy. W wyniku oględzin placu zabaw przeprowadzonych przez kontrolerów NIK 16 kwietnia 2019 r. stwierdzono:

- osłabioną, rozeschniętą i pękniętą wzdłużnie poziomą belkę stanowiącą główny element konstrukcji ramy nośnej zestawu zabawowego;
- pozbawione warstwy ochronnej powierzchnie zewnętrzne drewnianych elementów konstrukcji;
- ubytki powłoki malarskiej na elementach stalowych, głównie szczeblach drabinek (miejscowo odbita lub wytarta farba) oraz korozję odkrytej powierzchni¹²;
- w obszarze siedzisk huśtawek oraz w okolicach bujaków sprężynowych zagłębienia wyłobione w gruncie, pogarszające właściwości użytkowe urządzeń oraz odsłonięcie prefabrykowanych fundamentów betonowych;

¹¹ Kontrole przeprowadzono 24 lutego 2017 r., 25 sierpnia 2017 r., 29 stycznia 2018 r. i 28 sierpnia 2018 r.

¹² Miejsca uszkodzeń nie były zabezpieczone przed pogłębianiem się destrukcyjnego działania korozji

– w trzech przypadkach brak zabezpieczeń wystających gwintów śrub łączących elementy drewniane konstrukcji drabinki oraz pionowych elementów wspierających konstrukcję zestawu zabawowego.

Ponadto odbojniki na końcach belki nośnej obu huśtawek wagowych przestały spełniać swoją funkcję z powodu wyłobienia w gruncie zagłębień o głębokości odpowiadającej długości odbojników. Niezastosowanie odpowiednich zabiegów konserwacyjnych może doprowadzić do nadmiernego pogorszenia stanu technicznego urządzeń placu zabaw.

(akta kontroli str. 207-215)

W strefie bezpieczeństwa zestawu zabawowego o wysokości swobodnego upadku¹³ powyżej 1000 mm, nie zastosowano nawierzchni amortyzującej upadki np. z piasku lub żwiru, kory albo wiórów i pozostawiono grunt rodzimy porośnięty trawą, a przestrzeń upadku w przypadku huśtawki wagowej i zjeżdżalni zachodziły na siebie, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 208)

Zgodnie z wymogiem określonym w § 31 ust. 6 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, w miejscach wyznaczonych do zabaw umieszcza się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego. Na placu zabaw znajdującym się przy Szkole nie umieszczono takiej tablicy, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 208)

Wyniki przeprowadzanych przez Dyrektora kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki nie wykazywały nieprawidłowości ani zagrożeń dotyczących obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej Szkoły. Zgodnie z treścią protokołów, zakres tych kontroli nie obejmował jednak stanu technicznego urządzeń, a jedynie ocenę trwałości ich umocowania w podłożu. Organ prowadzący Szkołę nie prowadził kontroli obejmujących plac zabaw.

(akta kontroli str. 176-195, 201)

W badanym okresie Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gryficach przeprowadziła trzy¹⁴ kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w Szkole oraz higieny procesu nauczania obejmujące budynek szkoły przy ul. Piastowej 8. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości związanych z placem zabaw. W ww. okresie inne organy nie kontrolowały obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej Szkoły.

(akta kontroli str. 97, 132-150)

7. W szkole nie dokumentowano prowadzenia bieżącego nadzoru nad placem zabaw oraz wykonywanych prac. Dyrektor nie ustalił zasad prowadzenia nadzoru nad placem zabaw, nie była także przestrzegana w ww. zakresie instrukcja użytkowania placu zabaw przekazana przez wykonawcę¹⁵, co zostało opisane

¹³ Dalej: WSU.

¹⁴ Protokół nr HD-39/17 z 9 maja 2017 r., HD-156/17 z 6 października 2017 r. oraz N.HD-1/18 z 10 stycznia 2018 r.

¹⁵ Zgodnie z instrukcją użytkowania placu zabaw należało zaprowadzić książkę przeglądów i napraw. W ramach konserwacji należało prowadzić trzy rodzaje zabiegów konserwacyjnych: codzienne (wzrokowa kontrola urządzeń mająca na celu wyeliminowanie zagrożeń wynikających z eksploatacji urządzeń m.in. połamane części konstrukcji, nieczystości wokół urządzenia), raz na pół roku (sprawdzenie elementów złącznych, tj. czy śruby i nakrętki nie posiadają luzów, wyeliminowanie ewentualnych zagrożeń poprzez dokręcenie śrub bądź uzupełnienie braków) i raz na rok (sprawdzenie wszystkich elementów drewnianych pod kątem ewentualnych pęknięć wzdłużnych drewna oraz ostrych krawędzi, które należy zeszlifować).

w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Dyrektor w wyjaśnieniach podał, że stosowany w praktyce sposób sprawowania nadzoru opierał się o ustne ustalenia pomiędzy konserwatorem a Dyrektorem. Konserwator wyjaśnił, że w ramach dbałości o plac zabaw usuwał usterki po ich zauważeniu.

(akta kontroli str. 127-129, 204)

W okresie objętym kontrolą na placu zabaw nie wydarzyły się wypadki. Dyrektor wyjaśnił, że stosowana praktyka nadzoru nauczycieli nad dziećmi korzystającymi z placu zabaw w jego ocenie jest na tyle wystarczająca, że na obiekcie nie doszło do wypadku związanego ze stanem obiektu.

(akta kontroli str. 97, 173-175)

9. Sposób rozpatrywania skarg i wniosków określony został w Szkole procedurą przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków wprowadzoną 16 kwietnia 2008 r. W okresie objętym kontrolą do Dyrektora nie wpłynęły sygnały dotyczące nieodpowiedniego stanu technicznego placu zabaw, ani żadne skargi lub wnioski dotyczące tego obiektu.

(akta kontroli str. 196-200)

10. Według wyjaśnień Dyrektora, w latach 2017-2019 nie wystąpiły w Szkole żadne problemy związane z urządzaniem i utrzymaniem obiektów małej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.

(akta kontroli str. 130-131)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor nie ustalił zasad prowadzenia nadzoru nad placem zabaw znajdującym się na terenie szkoły przy ul. Piastowej oraz utrzymania go w należyтым stanie technicznym i estetycznym. Nie powierzył realizacji zadań w ww. zakresie pracownikom Szkoły. Nie zapewnił również prowadzenia nadzoru nad tym obiektem zgodnie z posiadaną instrukcją producenta urządzeń.

W Szkole brak było dokumentacji określającej zasady nadzoru nad placem zabaw oraz potwierdzającej prowadzenie bieżącego nadzoru, konserwacji i napraw. Według instrukcji użytkownika dostarczonej przez wykonawcę, w jej części określającej warunki bezpieczeństwa użytkowania obiektu, zarządca placu zobowiązany był do ustanowienia odpowiedniego systemu nadzorowania placu zabaw oraz powinna być prowadzona książka przeglądów i napraw. Instrukcja przewidywała także prowadzenie konserwacji: a) codziennej, tj. wzrokowej kontroli urządzeń, w celu wyeliminowania zagrożeń wynikających z eksploatacji urządzenia m.in. połamane części konstrukcji, nieczystości wokół urządzeń; b) raz na pół roku sprawdzenie elementów złącznych, tj. czy śruby i nakrętki nie posiadają luzów, wyeliminowanie ewentualnych zagrożeń poprzez dokręcenie śrub, bądź uzupełnienie ich braków; c) raz na rok, po sezonie zimowym sprawdzenie wszystkich elementów drewnianych pod kątem ewentualnych pęknięć wzdłużnych drewna oraz ostrych krawędzi, które należy zeszlifować. W instrukcji zalecono także zaimpregnowanie ich preparatem chroniącym drewno, który jest bezpieczny dla dzieci, mających styczność z urządzeniami. Jako ważne zalecenie wskazano również, że w razie, gdy urządzenia wykorzystywane są bardziej intensywnie, zarządca zobowiązany jest do nasilenia kontroli i zwiększenia częstotliwości prac konserwacyjnych.

Zgodnie z treścią normy PN-EN 1176-7:2009 - *Wypożenie placów zabaw i nawierzchnie część 7: Wytyczne instalowania, kontroli, konserwacji i eksploatacji*¹⁶,

¹⁶ Dalej: norma PN-EN 1176-7:2009.

zaleca się sprawdzanie i konserwowanie urządzenia oraz jego elementów zgodnie z instrukcjami producenta.

(akta kontroli str. 4-94, 118, 127-129)

W sprawie przyczyn nieustalenia zasad prowadzenia nadzoru zgodnie z wymogami określonymi przez wykonawcę placu zabaw, Dyrektor wyjaśnił, że nie posiadał wiedzy w tej sprawie, gdyż nie zapoznał się z instrukcją po objęciu stanowiska dyrektora. Osobą, która potwierdziła odbiór i zapoznanie się z treścią instrukcji była poprzednia dyrektorka Szkoły. Dyrektor wyjaśnił także, iż z uwagi na fakt, że w szkole zatrudniony jest konserwator oraz plac znajduje się na terenie szkoły, to zgodnie ze stosowaną praktyką, konserwator ma w zakresie obowiązków sprawdzanie bezpieczeństwa w szkole i na terenie szkoły. Nie wydawał konserwatorowi odrębnego polecenia dbania o plac zabaw, gdyż zgodnie z zakresem czynności konserwator miał dbać o bezpieczeństwo na terenie całej szkoły.

(akta kontroli str. 202-203, 206)

Według zakresu czynności rzemieślnika-konserwatora-woźnego, do jego obowiązków należała m.in. *piecza nad bezpieczeństwem budynku i całością sprzętu szkolnego, utrzymanie czystości na placu szkolnym, trawnikach, kwietnikach, boiskach, chodnikach i drogach dojazdowych, codzienny przegląd pomieszczeń szkolnych, a także doraźne usuwanie awarii*. W sprawie powierzenia obowiązków w zakresie dbania o plac zabaw oraz określenia zakresu prac pracownik wyjaśnił, że nie otrzymał od Dyrektora polecenia dbania o plac zabaw. Nie wiedział o istnieniu instrukcji jego użytkowania, a usterki usuwał po ich zauważeniu.

(akta kontroli str. 151-154, 204)

W trakcie kontroli na placu zabaw stwierdzono uchybienia, które świadczą o braku zapewnienia bieżącego nadzoru nad tym obiektem oraz konserwacji urządzeń m.in. osłabioną, rozeschniętą i pękniętą wzdłużnie poziomą belkę ramy nośnej zestawu zabawowego; brak warstwy ochronnej na powierzchniach drewnianych elementów konstrukcji urządzeń oraz ubytki powłoki malarskiej na elementach stalowych, przy bujakiach sprężynowych odsłonięcie prefabrykowanych fundamentów betonowych, braki zabezpieczeń wystających gwintów śrub.

(akta kontroli str. 209-213)

W sprawie nieskutecznych zabiegów konserwacyjnych i pogorszenia stanu technicznego urządzeń konserwator wyjaśnił, że oględziny zostały przeprowadzone wiosną, kiedy jeszcze po zimie nie zostały odnowione powłoki ochronne na elementach drewnianych. Na szczeblach metalowych korozja również pojawiła się po zimie. Stwierdzone ubytki gruntu wydawały mu się niewielkie. Dyrektor nie zwracał mu uwagi na niewłaściwy stan urządzeń na placu zabaw.

(akta kontroli str. 204-205)

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela stanowiska konserwatora, gdyż stwierdzony pogorszony stan techniczny urządzeń wskazuje na długotrwałe zaniechania zabiegów konserwacyjnych, co zdaniem NIK zostało spowodowane m.in. nieprzestrzeganiem warunków eksploatacji i konserwacji urządzeń zawartych w instrukcji użytkowania placu.

Dyrektor wyjaśnił, że część elementów uległa zniszczeniu w trakcie użytkowania. Poinformował, że podjął natychmiastowe czynności zmierzające do wyeliminowania przedmiotowego zagrożenia polegające na wymianie uszkodzonych elementów konstrukcyjnych, zabezpieczeniu wystających elementów placu zabaw oraz, że urządzenia zostaną niezwłocznie zaimpregnowane.

(akta kontroli str. 216-218)

NIK podkreśla, że w myśl standardów 2 i 16 kontroli zarządczej¹⁷, należy zadbać, aby osoby zarządzające oraz pracownicy posiadali wiedzę, umiejętności i doświadczenie pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać powierzone zadania, a także zapewnić im w odpowiedniej formie i czasie właściwe oraz rzetelne informacje potrzebne do realizacji zadań.

2. Dyrektor nie podjął działań w celu ograniczenia ryzyka urazu dzieci korzystających z urządzeń placu zabaw, poprzez wykonanie w przestrzeniach upadku nawierzchni amortyzujących zgodnych z projektem tego obiektu. Ponadto strefy bezpieczeństwa dla zjeżdżalni oraz huśtawki wagowej zachodziły na siebie, co najmniej na odległość 45 cm, co stwarzało ryzyko kolizji użytkowników.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole. Projekt zagospodarowania terenu, stanowiący załącznik do zgłoszenia budowy placu zabaw zakładał, że strefy upadku dla urządzeń nie będą na siebie zachodziły oraz wykonanie w tych strefach wymiany nawierzchni zgodnie z normą PN-EN 1176-1. Zgodnie z normą PN-EN 1176-7:2009 zaleca się, aby urządzenie było instalowane w bezpieczny sposób. Według normy PN-EN 1176-1:2017-12 *Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie, część 1 Ogólne wymagania bezpieczeństwa i metody badań*¹⁸, przestrzenie upadku nie mogą na siebie nachodzić w przypadku m.in. huśtawek i zjeżdżalni, które generują ruch wymuszony. Norma ta wskazuje również, aby urządzenia, których wysokość swobodnego upadku jest większa niż 600 mm posiadały nawierzchnię tłumiącą uderzenia, a powyżej 1000 mm nie jest dopuszczalne stosowanie darni/gleby. W takim przypadku należy zastosować inny rodzaj nawierzchni amortyzującej wykonanej np. z piasku lub żwiru, kory albo wiórów¹⁹ lub z innych materiałów zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 1177 *Nawierzchnie placów zabaw amortyzujące upadki – wyznaczanie krytycznej wysokości upadku*. Wskazane w normie zalecenia mają na celu ograniczenie ryzyka urazu dziecka podczas korzystania z urządzeń.

Oględziny placu zabaw wykazały, że w strefie upadku zestawu zabawowego znajdował się grunt rodzimy zbity, miejscami porośnięty trawą, który nie zapewniał amortyzacji w przypadku upadku dziecka z urządzenia. Wykonania nawierzchni amortyzującej nie zlecono wykonawcy placu zabaw, nie wykonano jej także w trakcie eksploatacji obiektu. Ponadto strefy bezpieczeństwa zjeżdżalni oraz huśtawki wagowej zachodziły na siebie, co najmniej na odległość 45 cm stwarzając ryzyko kolizji użytkowników. Wyznaczona przez producenta strefa bezpieczeństwa dla zestawu zabawowego w rejonie ślizgawki wynosiła 195 cm od końca ślizgu, a dla huśtawki wagowej 175 cm od jej osi oraz 150 cm od siedziska. Odległość pomiędzy ślizgiem zjeżdżalni a siedziskiem huśtawki wynosiła 300 cm, zamiast wymaganej co najmniej 345 cm.

(akta kontroli str. 100-107, 207-215)

Dyrektor wyjaśnił, że nie wiedział o konieczności wymiany nawierzchni zgodnie z PN-EN 1176-1. Nie wiedział również o montażu urządzeń niezgodnie z projektem zagospodarowania. W wyjaśnieniach podał, że podjął czynności zmierzające do dostosowania obiektu do zgodności z projektem.

(akta kontroli str. 216-218)

¹⁷ Określonych w komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz.U. MF Nr 15, poz. 84).

¹⁸ Dalej: norma PN-EN 1176-1.

¹⁹ Wymagana grubość warstwy amortyzującej wg zaleceń normy PN-EN 1176-1.

3. Na placu zabaw znajdującym się na terenie Szkoły nie umieszczono tablicy informacyjnej określającej zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń, o której mowa w § 31 ust. 6 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach.
(akta kontroli str. 208)

Dyrektor nie wyjaśnił przyczyn nieumieszczenia takiej tablicy. W wyjaśnieniu podał, że zlecił niezwłoczne opracowanie regulaminu, który zostanie zamontowany przy placu zabaw.

(akta kontroli str. 216-218)

Do czasu zakończenia kontroli na placu zabaw nie zamontowano tablicy informacyjnej.

(akta kontroli str. 220)

4. Dyrektor nie przekazał organowi prowadzącemu kopii żadnego spośród pięciu sporządzonych protokołów z kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły, przeprowadzonych w badanym okresie co stanowiło naruszenie obowiązku określonego w § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach.

Dyrektor wyjaśnił, że przeoczył obowiązek przekazywania kopii protokołów organowi prowadzącemu. Pracownicy Urzędu Miejskiego w Płotach, nie zwracali się do niego o przekazanie tych protokołów.

(akta kontroli str. 219)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski o zapewnienie:

Wnioski

1. Nadzoru nad placem zabaw zgodnie z wytycznymi wykonawcy oraz utrzymania go w należyтым stanie technicznym i estetycznym.
2. Wykonania nawierzchni amortyzującej upadki i wymaganych stref pomiędzy urządzeniami, w celu bezpiecznego użytkowania urządzeń placu zabaw.
3. Umieszczenia na placu zabaw tablicy informacyjnej określającej zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń.
4. Przekazywania organowi prowadzącemu kopii protokołów z kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i ust. 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 27 maja 2019 r.

Kontrolerzy
Krzysztof Szczepaniak
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
Jarosław Staniszewski

.....
podpis

.....
podpis

Sławomir Żudro
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis